

دوره آموزشی فلسفه و هنر اسلامی

دی ۱۴۰۲

Курс повышения квалификации:

«ФИЛОСОФИЯ И ИСЛАМСКОЕ ИСКУССТВО»

Иран-Тегеран

1.12.2023 - 14.12.2023

ФОНД НЫ СНИМ

ИСТИКРАТ-УНИВЕРСИТЕТИ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

برنامه دوره دانش افزایی استادان، پژوهشگران و دانشجویان دانشگاه‌های روسیه
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران - بنیاد مطالعات اسلامی ابن سینا (روسیه)

آذرماه ۱۴۰۲

شنبه: ۱۴۰۲/۰۹/۱۸			
دانشگاه تهران، دانشکده مطالعات جهان			
۱	بیرینا ورونیکا ولادیمیرونا	پیشرفت علم و فناوری در ایران معاصر	۱۴:۰۰ - ۱۵:۳۰
۲	راکوا یکاترینا دیمیتری اونا	دیپلماسی عمومی دیجیتال بین روسیه و ایران	۱۵:۳۰ - ۱۷:۰۰
یکشنبه: ۱۴۰۲/۰۹/۱۹			
دانشگاه شهید بهشتی، دانشکده ادبیات			
۱	بهروز ابطحی	آموزش عالی در ایران	۰۹:۰۰ - ۱۰:۳۰
۲	چوری اف شهزاد خولتورا اوغلی	موضوع مینیاتورهای هنری در نسخه خطی قاجاری منظومه جامی «یوسف و زلیخا»	۱۱:۰۰ - ۱۲:۳۰
دوشنبه: ۱۴۰۲/۰۹/۲۰			
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران			
۱	عسکر دیرباز	سخنرانی افتتاحیه	۱۰:۳۰
۲	سربریاکوا آلینا یوری	روان‌شناسی اسلامی	۱۱:۰۰ - ۱۲:۳۰
۳	امیر مازیار	نسبت دین و هنر	۱۴:۰۰ - ۱۵:۳۰
سه شنبه: ۱۴۰۲/۰۹/۲۱			
بنیاد ایران شناسی			
۱	حمید پارسانیا	تأثیرات مکتب صدرایی بر اندیشه و سلوک متصوفه	۱۰:۰۰ - ۱۱:۳۰
۲	کلیاچینا تاتیانا ولادیمرونا	بررسی دین‌داری عرب‌های تاتارستان	۱۱:۳۰ - ۱۳:۰۰
چهارشنبه: ۱۴۰۲/۰۹/۲۲			
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران			
۱	سید جواد میری	حکمای معاصر ایران و ادبای روس	۰۹:۰۰ - ۱۰:۳۰
۲	کارنیوا تاتیانا گنورگی اونا	یافتن بهشت از طریق هنر و علم در اسماعیلیه	۱۱:۰۰ - ۱۲:۳۰
۳	محمدعلی روزبهانی	مبانی حکمی و عرفانی هنرهای ایرانی	۱۴:۰۰ - ۱۵:۳۰
۴	هادی ربیعی	هنر در فلسفه ابن سینا	۱۵:۳۰ - ۱۷:۰۰

پنجشنبه: ۱۴۰۲/۰۹/۲۳			
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران			
۱۰:۳۰ _ ۰۹:۰۰	فلسفه طبیعت ابن سینا	محمد جواد اسماعیلی	۱
۱۲:۳۰ _ ۱۱:۰۰	سیری در شمایل دینی	خیسموت دینوا ریگینا آگ اونا	۲
شنبه: ۱۴۰۲/۰۹/۲۵			
حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی			
۱۵:۰۰ _ ۰۹:۰۰	موسیقی ایرانی، سنتی، محلی و فولکلور، مدرن		۱
یکشنبه: ۱۴۰۲/۰۹/۲۶			
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران			
۱۰:۳۰ _ ۰۹:۰۰	نگارگری ایرانی	علی اصغر میرزایی مهر	۱
۱۲:۰۰ _ ۱۱:۰۰	درک آثار هنر اسلامی توسط مسلمانان معاصر	گولگوشایوا آدیلا خلیل اونا	۲
۱۳:۳۰ _ ۱۲:۰۰	تذهیب و کتاب آرای ایرانی در دوره اسلام	اسماء صالحی	۳
دوشنبه: ۱۴۰۲/۰۹/۲۷			
مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران			
۱۲:۳۰ _ ۱۱:۰۰	پروژه رواج فرهنگ ایرانی در روسیه	بالشاکوا تاتیانا اندری اونا	۱
۱۵:۰۰ _ ۱۴:۰۰	تشیع و تصوف	سید احمد غفاری قره باغ	۱
۱۵:۰۰	تصوف در ایران معاصر، طریقت‌ها، آیین‌ها و مناسک	شهرام پازوکی	۳

دوره آموزشی فلسفه و هنر اسلامی

نخستین دوره دانش‌افزایی استادان، پژوهشگران و دانشجویان روسیه با اهتمام مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران و بنیاد مطالعات اسلامی ابن سینا از شانزدهم آذر ماه تا بیست و هشتم آذرماه ۱۴۰۲ با موضوع فلسفه اسلامی و هنر برگزار شد. در این دوره بیش از پانزده استاد برجسته از مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، دانشگاه تهران، دانشگاه بهشتی، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، دانشگاه هنر، دانشگاه علم و فرهنگ، بنیاد ایران‌شناسی و حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی مباحث علمی و پژوهشی خود را به صورت جلسات درسی ارائه کردند. قلمرو این مباحث عبارت بود از: معرفی کلان‌طرح تصحیح علمی- انتقادی آثار ابن سینا، فلسفه اسلامی، عرفان در تشیع، هنر و زیبایی‌شناسی، خوشنویسی، نگارگری، نسخه‌شناسی، تذهیب و کتاب‌آرایی، موسیقی سنتی، آموزش عالی در ایران، حکمت و ادبیات در ایران و روسیه. همچنین یازده نفر از استادان، پژوهشگران و دانشجویان از دانشگاه‌های گوناگون روسیه از شهرهای مسکو، سنت پترزبورگ، یکتاترینبورگ و کازان در این دوره با ارائه مباحث پژوهشی خود در قلمرو فلسفه، هنر، علم و فناوری، ادبیات، ایران‌شناسی و مطالعات اسلامی از ملاحظات استادان حاضر جلسه در خصوص ارائه‌های خود بهره‌مند شدند. افزون بر جلسات یادشده، بازدید از کتابخانه ملی ملک، کارگاه‌های هنری در دانشگاه هنر، کارگاه‌های هنری در حوزه هنری، دو تالار هنری در بنیاد ایران‌شناسی، موزه‌های تهران، کارگاه و موزه خوشنویسی در قم، و بازدید از شهرهای قم و کاشان در طول این دوره انجام شد.

روز اول (پنج‌شنبه شانزدهم آذر): حرکت از فرودگاه به سمت شهر مقدس قم

شرکت کنندگان به منظور بازدید از شهر مقدس قم و بازدید از حرم حضرت معصومه (ع) به عنوان یکی از اماکن مهم شیعه و همچنین دارای معماری و هنر اسلامی وارد شهر قم شدند. برنامه دیدار با آقای استاد طاووسی هنرمند برجسته کشورمان در زمینه خوشنویسی از دیگر برنامه‌های شهر مقدس قم بود و استاد طاووسی در این دیدار جنبه‌های معنوی و دینی هنر خوشنویسی را برای شرکت کنندگان تشریح کردند و نکاتی را در این زمینه بیان نمودند. در پایان کارگاهی دو ساعته با تمرین خطوط نسخ، رقع و نستعلیق برای هیئت روس اجرا شد.

روز دوم (جمعه هفدهم آذر):

اردوی یک روزه در کاشان

شهر کاشان با دارا بودن اماکن مذهبی-تاریخی و هنری جایگاه ویژه‌ای در بین علاقمندان به اسلام‌شناسی دارد. به همین جهت برنامه سفری یک روزه برای شرکت‌کنندگان در نظر گرفته شد تا از نزدیک با جنبه‌های مختلف معماری و هنر اسلامی بیشتر آشنا شوند. در این اردوی یک روزه از خانه تاریخی طباطبایی‌ها، باغ فین و حمام سلطان امیر احمد بازدید به عمل آمد.

روز سوم (شنبه هجدهم آذر):

عزیمت به تهران

شرکت کنندگان راهی تهران شدند تا در درس گفتارهای تخصصی که برایشان در نظر گرفته شده بود شرکت نمایند.

حضور در دانشگاه تهران و دانشکده مطالعات جهان از برنامه های این روز بود.

در ابتدا اعضای هیئت علمی دانشگاه تهران به معارفه و خوشامدگویی پرداختند. سپس دکتر مهدی سنایی (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران) از گسترش روابط علمی و آکادمیک ایران و روسیه گفت. در ادامه خانم ورونیکا بیرینا از شرکت کنندگان دوره به ارائه پژوهش خود با موضوع برنامه هسته‌ای ایران پرداخت. مهمان دیگر برنامه آقای دکتر سعیدرضا عاملی رئیس دانشکده مطالعات جهان دانشگاه تهران بود. هم‌چنین خانم یکتا ترینا دیمیتریوونا راکوا از شرکت کنندگان دوره پژوهش خود را در زمینه دیپلماسی دیجیتال بین ایران و روسیه بیان کرد.

در پایان گفت‌وگویی صمیمانه بین دانشجویان دانشکده مطالعات جهان و مهمانان روس شکل گرفت.

روز چهارم (یکشنبه نوزدهم آذر): حضور در دانشکده ادبیات دانشگاه شهید بهشتی

در این دیدار آقای دکتر ابطحی معاون بین الملل دانشگاه شهید بهشتی به ایراد سخنرانی پرداخت. آقای شهزاد چورایف از شرکت کنندگان دوره پژوهش خود را در زمینه مینیاتورهای نسخه های خطی قاجار در منظومه یوسف و زلیخا ارائه نمود. در عصر روز یکشنبه مهمانان روس به بازار تاریخی تجریش و امامزاده صالح در شمال تهران رفتند.

روز پنجم (دوشنبه بیستم آذر): حضور در مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

این روز که مصادف با اولین روز برگزاری همایش بین‌المللی «ابن عربی، میراث او و اهمیت آن در جهان معاصر» بود، آقای دکتر دیر باز رییس مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران، آقای دکتر پازوکی دبیر علمی همایش و پروفسور اعوانی به ایراد سخنرانی پرداختند. سپس خانم آلینا یوری سربریاکوا یکی از مهمانان روس، به ارائه تحقیق خود پیرامون روانشناسی اسلامی پرداخت. در ادامه درس گفتار آقای دکتر امیر مازیار (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران) با موضوع «نسبت دین و هنر» ارائه گردید که با مشارکت پژوهشگران روس و سوالات آنان به جذابیت و غنای آن افزوده شد. در پایان آقای دکتر اسماعیلی مدیر بخش بین‌الملل مؤسسه حکمت و فلسفه ایران به معرفی منشورات فلسفی و عرفانی این مؤسسه پرداخت.

بعد از ظهر روز دوشنبه، پژوهشگران روس از موزه ملک و آثار خطی ایرانی-اسلامی این کتابخانه بازدید به عمل آوردند.

روز ششم (سه‌شنبه بیست و یکم آذر):

بنیاد ایران‌شناسی و دانشگاه هنر

روز سه‌شنبه با حضور هیئت روس در بنیاد ایران‌شناسی و خیر مقدم آقای دکتر رجبی دوانی رئیس بنیاد آغاز شد. در این جلسه آقای دکتر حمید پارسانیا (عضو هیئت علمی دانشگاه تهران) به ارائه درس گفتار خود با موضوع «تاثیرات مکتب صدرایی بر اندیشه و سلوک متصوفه» پرداخت. سپس خانم تاتیانا کلیاچینا از شرکت کنندگان دوره، پژوهش خود را با موضوع «بررسی دین‌داری عرب‌های مسلمان در تاتارستان» ارائه کرد.

سپس پژوهشگران روس در دانشگاه هنر تهران حضور یافتند. آقای دکتر روزبهانی معاون فرهنگی دانشگاه و آقای دکتر شیخی رئیس دانشکده هنرهای کاربردی دانشگاه هنر از مهمانان روس استقبال کردند. سپس در تالار فارابی دانشگاه هنر، ارکستر دانشجویان رشته موسیقی دانشگاه برای میهمانان روس اجرا شد. هیئت روس با حضور در دو کارگاه نگارگری و سفال ایرانی به برنامه خود در این روز پایان داد.

روز هفتم (چهارشنبه بیست و دوم آذر): مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

اولین برنامه روز چهارشنبه سخنرانی خانم دکتر تاتیانا گنورگیونا با موضوع یافتن بهشت با موضوع هنر و علم در مذهب اسماعیلیه بود. سخنران دوم این روز آقای دکتر سید جواد میری (عضو هیئت علمی پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی) بودند. موضوع سخنرانی ایشان «ادبیات کلاسیک روسیه و تأثیرش بر اندیشه‌ورزان معاصر ایران» بود. بعد از ظهر روز چهارشنبه، هیئت روس از دو ارائه علمی دیگر بهره‌مند شد. اول سخنرانی دکتر محمدعلی روزبهانی (عضو هیئت علمی دانشگاه هنر) با موضوع «مبانی حکمی و عرفانی هنرهای ایرانی» بود که با استقبال پژوهشگران روس مواجه شد. سپس آقای دکتر هادی ربیعی (عضو هیئت علمی دانشگاه هنر) سخنرانی خود را با موضوع «هنر در فلسفه ابن سینا» ایراد فرمودند که با گفت‌وگویی جذاب و سؤالاتی علمی پژوهشگران روس همراه شد.

روز هشتم (پنج‌شنبه بیست و سوم آذر): مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

در این روز پژوهشگران روس، مهمان ارائه علمی آقای دکتر محمدجواد اسماعیلی (عضو هیئت علمی مؤسسه حکمت و فلسفه ایران) بودند. موضوع سخنرانی ایشان «فلسفه طبیعت ابن سینا» بود. ایشان به ترسیم منظومه فکری ابن سینا پرداخت و گزارشی از مهم‌ترین آثار فلسفی ابن سینا ارائه نمود. در ادامه خانم تاتیانا آندریونا بالشاکوا پژوهش خود را با موضوع «پروژه رواج فرهنگ ایرانی در فدراسیون روسیه» ارائه کرد. در پایان، دیگر مهمان روس آقای سرافیم میخایلووف پژوهش خود را با موضوع «بازخوانی اندیشه‌های دکتر علی شریعتی» به سمع و نظر حضار رسانید. در بعدازظهر روز پنجشنبه، هیئت روس از موزه ملی بخش ایران باستان و هنرهای اسلامی ایران بازدید به عمل آوردند.

روز نهم (شنبه بیست و پنجم آذر):

حوزه هنری انقلاب اسلامی

پژوهشگران روس در این روز مهمان پژوهشکده حوزه هنری بودند. در ابتدا دکتر محمدرضا وحیدزاده سخنرانی خود را با موضوع «هنر معاصر و مواجهه ما با غرب و چالش‌ها و دستاوردهای این مواجهه» ارائه نمودند. سپس دکتر حسین شهرستانی معاون پژوهشی پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی در باب «تاریخ فرهنگی ایران، میراث فکری، ادبی و هنری» به ایراد سخنرانی پرداختند. در ادامه مهمانان روس با حضور در گنجینه هنری حوزه هنری از آثار شاخص و ممتاز هنرمندان معاصر ایران دیدن کردند. بعدازظهر و در بخش دوم از این بازدید، با حضور دکتر علی‌رضا بلیغ و صابر الله‌دادیان، دانشگاهیان و پژوهشگران روس در سرای شهید آوینی پژوهشکده فرهنگ و هنر اسلامی با موسیقی ایرانی آشنا شدند. در این نشست بحث‌هایی پیرامون موسیقی مقامی، ردیف دستگاهی و موسیقی نواحی مطرح شد. جلسه با بداهه‌نوازی صابر الله‌دادیان که با استقبال حضار مواجه شد؛ ادامه یافت. پایان‌بخش این گفتار موسیقایی، بداهه‌نوازی و آوازخوانی غزلی از حافظ توسط صابر الله‌دادیان و دکتر علی‌رضا بلیغ برای مهمانان روس انجام گرفت. آخرین برنامه حضور در حوزه هنری اکران فیلم درخت گردو ساخته محمدحسین مهدویان بود که با زیرنویس روسی و در سالن VIP سینمایی حوزه به نمایش گذاشته شد.

روز دهم (یکشنبه بیست و ششم آذر): مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

اولین رویداد علمی این روز سخنرانی آقای دکتر علی اصغر میرزایی مهر (عضو هیئت علمی دانشگاه علم و فرهنگ) با موضوع مکاتب نگارگری ایران بود. در ادامه خانم آدیلیا خلیلونا یولگوشایوا پژوهش خود را با موضوع «درک آثار هنر اسلامی توسط مسلمانان معاصر» ارائه کرد. سپس مهمانان روس از سخنرانی سرکار خانم اسراء صالحی مدرس دانشگاه هنر با موضوع «تاریخچه تذهیب قرآن در ایران» بهره‌مند شدند. این ارائه همراه بود با کارگاه عملی نگاره‌های تذهیب در دوره تیموری، صفوی و قاجار که با استقبال فراوان مهمانان روس مواجه شد.

روز یازدهم (دوشنبه بیست و هفتم آذر): اختتامیه دوره

در آخرین روز از دوره دانش‌افزایی پاییزه، مهمانان روس از بیانات دکتر احمد غفاری قره‌باغ معاون پژوهشی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران بهره‌مند شدند. موضوع سخنرانی ایشان «رابطه تصوف و تشیع در ایران» بود. سپس خانم رگینا خسموت‌دینوا پژوهش‌خود را با موضوع «سیری در شمایل‌نگاری اسلامی» ارائه دادند. در ادامه پژوهشگران روس از ارائه علمی آقای دکتر شهرام پازوکی (عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران) بهره‌مند شدند. موضوع سخنرانی ایشان «عرفان اسلامی در ایران معاصر، آیین‌ها و مناسک» بود که با گفت‌وگو و سؤالات حضار همراه بود و مهمانان سؤالات خود را در این خصوص از استاد پرسیدند.

در پایان گواهینامه‌های شرکت در دوره و هدایایی از جانب بنیاد ابن سینا و مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران به مهمانان روس اعطا شد.

ФОНД
ИССЛЕДОВАНИЙ
ИСЛАМСКОЙ
КУЛЬТУРЫ
ИМЕНИ ИБН СИНЫ

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۰/۱۸
شماره:

هو الحق

گواهی تدریس در برنامه دانش‌افزایی

ضمن سپاس از مشارکت جناب آقای دکتر سید احمد غناری قره باغ در برنامه علمی - پژوهشی دانش افزایی فلسفه اسلامی و هنر؛ ویژه استادان، پژوهشگران و دانشجویان روسیه، گواهی می‌شود ایشان در تاریخ ۲۶ آذر ۱۴۰۲ سخنرانی علمی خود با عنوان شیخ و تصوف را به مدت ۲ ساعت در مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران ارائه کردند

عسکر دیرباز
رئیس مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
۱۳۳۱

حمید هادوی مقدم
رئیس بنیاد مطالعات اسلامی ابن سینا

ФОНД
ИССЛЕДОВАНИЙ
ИСЛАМСКОЙ
КУЛЬТУРЫ
ИМЕНИ ИБН СИНЫ

تاریخ: ۱۴۰۲/۱۰/۱۸
شماره:

هو الحق

گواهی تدریس در برنامه دانش‌افزایی

ضمن سپاس از مشارکت جناب آقای دکتر شرام پازوکی در برنامه علمی - پژوهشی دانش افزایی فلسفه اسلامی و هنر؛ ویژه استادان، پژوهشگران و دانشجویان روسیه، گواهی می‌شود ایشان در تاریخ ۲۰ آذر ۱۴۰۲ سخنرانی علمی خود با عنوان تصوف در ایران معاصر، طریقت‌ها، آیین‌ها و مناسک را به مدت ۲ ساعت در مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران ارائه کردند

عسکر دیرباز
رئیس مؤسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران
۱۳۳۱

حمید هادوی مقدم
رئیس بنیاد مطالعات اسلامی ابن سینا

Date: 2023/12/18
Nom: 38926

ФОНД
ИССЛЕДОВАНИЙ
ИСЛАМСКОЙ
КУЛЬТУРЫ
ИМЕНИ ИБН СИНЫ

In the name of God

This certificate is presented to

Birina Veronika

For attending the course of the 72-hours program focused on enhancing knowledge of *Islamic Philosophy and Art*, which took place at the Iranian Institute of Philosophy from December 9th to December 18th, 2023.

Askar Dirbaz

Director of Iranian Institute of Philosophy

Hamid Hadavi Moghadam

Director of Islamic Studies Of Ibn-Sina

Date: 2023/12/18
Nom: 38926

ФОНД
ИССЛЕДОВАНИЙ
ИСЛАМСКОЙ
КУЛЬТУРЫ
ИМЕНИ ИБН СИНЫ

In the name of God

This certificate is presented to

Adilia Iulgusheva

For attending the course of the 72-hours program focused on enhancing knowledge of *Islamic Philosophy and Art*, which took place at the Iranian Institute of Philosophy from December 9th to December 18th, 2023.

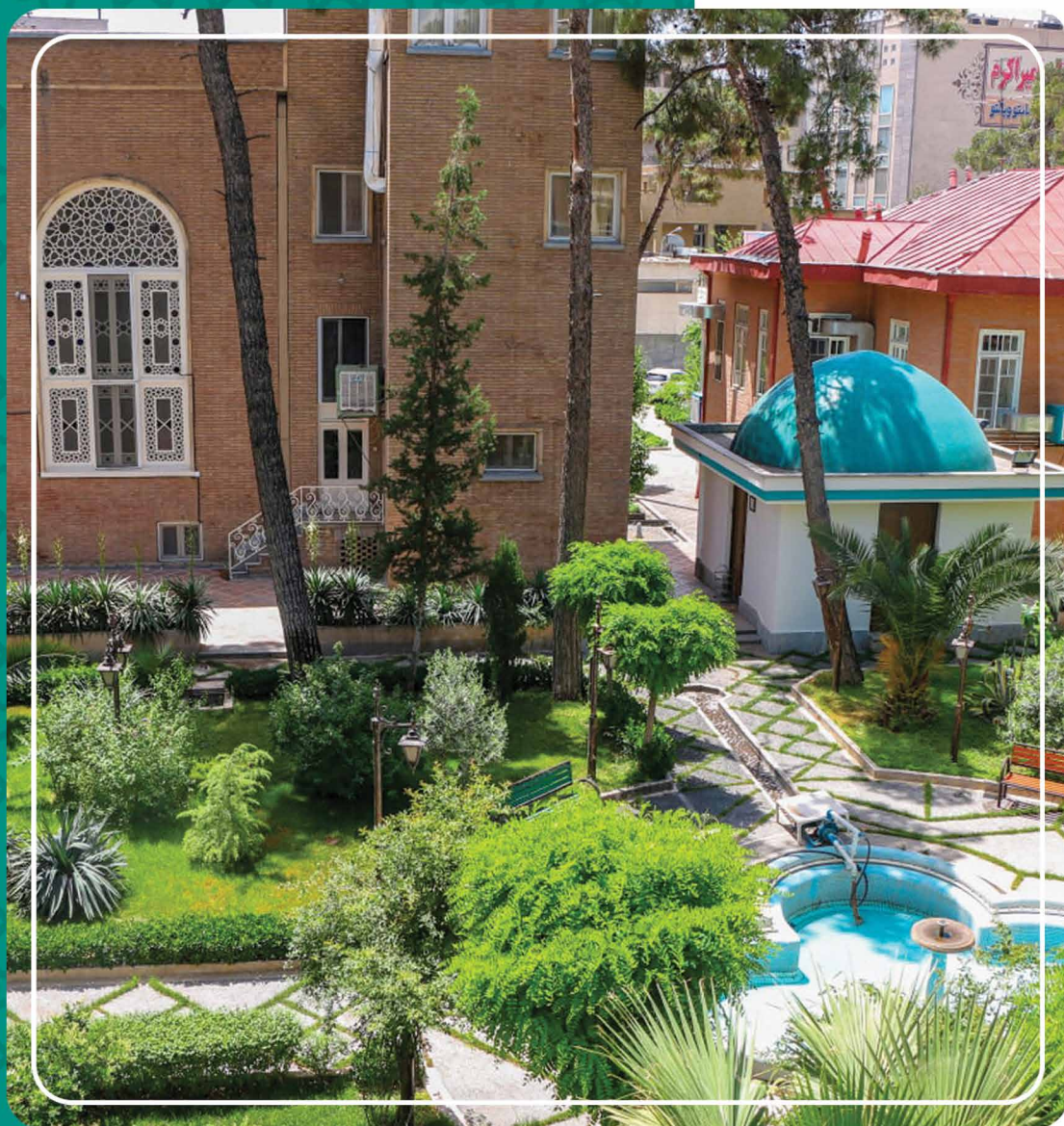
Askar Dirbaz

Director of Iranian Institute of Philosophy

Hamid Hadavi Moghadam

Director of Islamic Studies Of Ibn-Sina

آدرس:

تهران، خیابان ولی عصر،

خیابان نوفل لوشاتو،

خیابان شهید آراکلیان،

شماره ۴

تلفن: ۶۶۹۶۵۳۴۶